

Een samenspel van expertise en motivatie houdt de reputatie van de dienst **Hartheelkunde** hoog

dr. Marc Schepens
diensthoofd Hartheelkunde
campus Sint-Jan

Dr. Marc Schepens vergelijkt de werking van de dienst Hartheelkunde op campus Sint-Jan met het complexe radarwerk van een machine. Hij benadrukt het belang van elk specifiek onderdeelje om alles gesmeerd te laten lopen. Voor hem staat het continu leveren van een optimale zorgkwaliteit voorop, elke dag opnieuw, en daarin speelt elke medewerker een onmisbare rol.

Nauwe samenwerkingsverbanden

De hartchirurgen van het AZ Sint-Jan Brugge-Oostende AV verdienden hun sporen in het buitenland, onder meer in Nederland, dat op tal van medische domeinen een decennium voorop loopt ten opzichte van België. In 2009 brachten dr. Marc Schepens en dr. Willem Ranschaert hun expertise naar campus Sint-Jan te Brugge. Samen met dr. Paul Verrelst, die zijn opleiding onder meer in Duitsland genoot, voeren zij op de dienst Hartheelkunde zo'n 550 à 600 ingrepen per jaar uit. Dit sluit mooi aan bij de vereiste van 150 à 200 ingrepen per jaar per chirurg om de chirurgische handvaardigheid op peil te houden.

Dat blijkt ook uit de resultaten van het jaarrapport cardiochirurgie. Dit rapport brengt reeds zeven jaar op rij de cardiochirurgische zorg binnen het AZ Sint-Jan Brugge-Oostende AV in kaart. Het openbaart op een transparante manier de verwezenlijkingen, ambities, cijfers en operationele resultaten, inclusief belangrijke complicaties op campus Sint-Jan. Kransslagaderafwijkingen komen hieruit naar voor als de meest voorkomende indicaties voor hartchirurgie; ze maken zowat de helft van alle ingrepen uit. Veel kransslagaderafwijkingen kunnen door de cardiologen behandeld worden met dilataties en/of stents. In geval van uitgebreide en verspreide letsels is een ingrijpende operatie aangewezen en komt de dienst Hartheelkunde in het vizier voor een coronaire bypassingreep.

Innovatieve technieken

De huidige tendens in de cardiochirurgie gaat geleidelijk aan in de richting van minimaal invasieve chirurgie. Gezien de uitstekende bewezen resultaten met de klassieke techniek beperkt deze nieuwe methode zich wereldwijd vooralsnog tot zo'n 5% van alle hartoperaties. Hoe dan ook blijft het per patiënt afwegen wat de beste oplossing is in functie van zijn toestand en de complicatierisico's. Het volledige hartteam bestaande uit cardiologen en hartchirurgen, eventueel aangevuld met andere disciplines, buigt zich over complexe casussen om zo tot een evenwichtig multidisciplinair besluit te komen.

De MitraClip-techniek is zo'n minimaal invasieve behandeling. Het gaat om een vrij recente toepassing waarbij een of meerdere MitraClips met behulp van fluoroscopie percutaan in- en aangebracht worden om mitralisklepinsufficiëntie te behandelen. Het AZ Sint-Jan Brugge-Oostende AV kan zich vandaag beroepen op het hoogste aantal toepassingen van deze techniek. In het kader van de regelgeving is een netwerk gevormd met het AZ Delta in Roeselare en het UZ Gent: de clips zullen in Brugge geplaatst worden.

Helemaal nieuw is de 'sutureless' aortakleplantatie, een veelbelovende techniek die werkt op basis van een systeem dat zich zelf vastzet via uitzetting van een stent en bijgevolg geen hechtingen vereist. Deze techniek ligt in de lijn van de minimaal invasieve tendens en vormt een chirurgisch antwoord op de transkatheter-aortakleplantatie. Het grote voordeel van de suturelessklep is de snelheid van implantatie: de techniek verkort de klemtijd met zo'n 50%. Dit werkt in het voordeel van oudere mensen met meer risicofactoren, zeker gezien deze patiëntengroep systematisch toeneemt. In het AZ Sint-Jan Brugge-Oostende AV komen circa 50 patiënten per jaar hiervoor in aanmerking.

Internationale erkenning

Aortachirurgie is een van de belangrijkste speerpunten op de dienst Hartheelkunde van campus Sint-Jan. In deze discipline kan de dienst zich meten met grote internationale centra en voor bepaalde moeilijke aorta-ingrepen krijgen de artsen zelfs doorverwijzingen vanuit Spanje, Italië, Nederland en Polen. Hoewel het doorgaans om ingrepen gaat via klassieke operatietechnieken kunnen de cardiochirurgen deze op basis van decennialange ervaring met een meer dan gebruikelijke finesse toepassen.

De expertise van de dienst Hartheelkunde in de aortachirurgie maakt dat dr. Schepens een graag geziene gastspreker is op internationale congressen. Zo gaf hij in 2015 een presentatie over thoracoabdominale aortachirurgie op de jaarlijkse

Meer info beschikbaar in de azlink-app

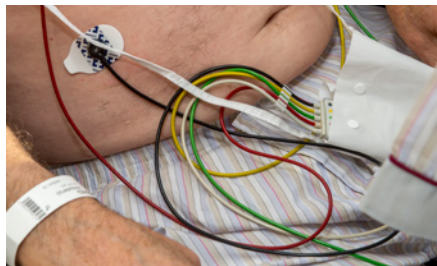
Als een geoliede machine voert het hartheelkundig operatieteam een coronaire bypassoperatie uit.

bijeenkomst van de Europese Vereniging voor Cardio-Thoracale Chirurgie te Amsterdam en voerde hij twee live operaties uit van grote aneurysma's die als videopresentatie tijdens de postgraduaatscursus in thoracale aortachirurgie in Bologna, Italië, werden vertoond. Ook de aortische top in Chennai, Indië, stond dat jaar op het programma, waar hij twee live cases opereerde. Op het Houston Aortic Symposium in 2016 ging het dan weer specifiek over de 'olifantenslurf'-techniek, die anticipeert op een mogelijk tweede ingreep, en dit vormde eveneens een van de drie aortagerelateerde onderwerpen die op het jaarlijkse congres van de Society for Cardiothoracic Surgery in Great Britain & Ireland in Birmingham in 2016 door hem voorgesteld werden. Verder verzorgt de dienst Hartheelkunde steeds een cardiochirurgisch onderdeel op het tweejaarlijkse Live Case Cardiologiesymposium, georganiseerd door de dienst Cardiologie, waar telkens ingespeeld wordt op de hot items in de cardiologie en cardiochirurgie.

Regelmatig levert de dienst bovendien bijdragen aan publicaties met betrekking tot de hartchirurgie. Zo ook aan een recente baanbrekende internationale paper waarin topspecialisten uit diverse landen als Frankrijk, Spanje, Duitsland, Oostenrijk, België ... een gezamenlijk standpunt innemen met betrekking tot spinale bescherming bij aorta-operaties om verlamming te vermijden. Ter illustratie van dit standpunt voerde het hartheelkundig team tien thoracoabdominale ingrepen uit volgens deze methode, met resultaten die vergelijkbaar zijn met die van grote aortacentra in de Verenigde Staten.

Continue optimalisatie

De negatieve correlatie tussen de ischmieduur van het hart en de uitkomst van de ingreep is reeds herhaaldelijk beklemtoond. Daarom hechten de hartchirurgen ontzettend veel belang aan een optimale samenwerking en vlot teamwerk. De drie stafchirurgen worden niet enkel bijgestaan door twee toegevoegde geneesheren en een fellow, maar verzamelen binnen het ziekenhuis een volledig team rond zich waarbij de hartchirurg, cardio-anesthesist, perfusionist,

Een draagbaar telemetrietoestel zorgt voor voortdurende hartbewaking zonder dat de patiënt aan zijn bed gebonden is.

Het secretariaat staat in voor de centrale organisatie van alles wat met hartheelkunde verband houdt en functioneert als het ware als het kloppend hart van de dienst.

anesthesie- en omloopverpleegkundigen perfect op elkaar ingespeeld zijn. Kunnen werken met ervaren medewerkers zorgt voor een vloeiend verloop – wat de resultaten alleen maar ten goede komt.

In een streven naar continue optimalisatie stonden er in 2016 diverse werkbezoeken aan andere ziekenhuizen op het programma. Bedoeling was inspiratie opdoen met betrekking tot mogelijke verbeteringen van organisatieschema's, zorgtrajecten, aanpak van het hartteam ... Mondjesmaat en vanop de werkvloer wil dr. Schepens waar mogelijk bijschaven. In dat opzicht was de dienst binnen het ziekenhuis ook een pionier in het uitstippelen van een zorgtraject. Een soepel zorgtraject, weliswaar, dat ruimte laat voor derivatie, maar circa negen op de tien patiënten

Sinds de invoering van de geïntegreerde verpleging krijgt elke verpleegkundige slechts een beperkt aantal patiënten of kamers toegewezen. Dit zorgt voor meer betrokkenheid, een persoonlijkere band met de patiënt en bijgevolg een nauwgezetere zorg en opvolging.

hebben toch baat bij zo'n systematische benadering. Het secretariaat van de dienst Hartheelkunde staat in voor de centrale organisatie van alles wat met de hartheelkunde verband houdt.

Sinds 2015 is de geïntegreerde verpleging een feit op de dienst Hartheelkunde. In dit systeem krijgt één verpleegkundige een beperkt aantal patiënten of kamers toegewezen. Deze manier van werken leidt tot meer betrokkenheid van het verplegend personeel, een persoonlijkere band met de patiënt en bijgevolg een nauwgezetere zorg en opvolging. Het revalidatiepakket na een hartoperatie voorziet begeleiding door de sociaal assistent, psycholoog, kinesitherapeut en diëtist. Ook hier geldt dat elke schakel cruciaal is voor een goed herstelverloop.